

Graanul Invest AS Imavere Tehase Tarnebaasi raport

www.sbp-cert.org

Koostatud vastavalt Tarnebaasi Raporti Versioon 1.3 blanketile

Täiendav teave SBP raamistiku kohta ning kogu sellega seotud informatsioon on kättesaadav veebilehel: www.sbp-cert.org

Dokumendi ajalugu

Versioon 1.0: avaldatud 26. märtsil 2015. a.

Versioon 1.1: avaldatud 22. veebruaril 2016. a.

Versioon 1.2: avaldatud 23. juunil 2016. a.

Versioon 1.3: avaldatud 14. jaanuaril 2019. a.

© Copyright The Sustainable Biomass Program Limited 2016

Sisukord

1	Ülevaade	1
2	Tarnebaasi kirjeldus	2
2.1	Üldine kirjeldus	2
2.2	Sertifitseerimise edendamine tarnijate seas	11
2.3	Raielangi kontrollprogramm	12
2.4	Tooraine tüüpi kirjeldav voodiagramm [valikuline]	12
2.5	Tarnebaasi kvantifitseerimine.....	12
3	Tarnebaasi riskihinnangu nõue	14
4	Tarnebaasi päritolukontroll (SBE)	15
4.1	Ulatus	15
4.2	Põhjendus.....	15
4.3	Riskihindamise tulemused.....	15
4.4	Tarnijate kinnitamise programmi tulemused	16
4.5	Kokkuvõte	16
5	Tarnebaasi päritolukontrolli protsess	17
6	Huvigruppide konsultatsioon	18
6.1	Vastus huvigruppide kommentaaridele	18
7	Esmase riskihinnangu ülevaade	19
8	Tarnijate kinnitamise programm	20
8.1	Tarnijate kinnitamise programmi kirjeldus	20
8.2	Väliaudit.....	20
8.3	Järeldused tarnijate kinnitamise programmist.....	20
9	Leevendusmeetmed	21
9.1	Leevendusmeetmed	21
9.2	Seire ja tulemused.....	22
10	Detailne indikaatorite ülevaade	23
11	Raporti arvustus	24
11.1	Pädeva isiku arvustus	24
12	Raporti kinnitamine	25
13	Uuendused	26

13.1	Olulised muutused tarnebaasis	26
13.2	Eelnevate leevendusmeetmete efektiivsus	26
13.3	Uued riskihinnangud ja leevendusmeetmed	26
13.4	Tooraine reaalsed vood eelneva 12 kuu vältel.....	26
13.5	Järgneva 12 kuu prognoositavad tooraine vood	26

1 Ülevaade

Tootja nimi: Graanul Invest AS
 Tootja asukoht: Imavere tehas, Imavere vald 72401 Järvamaa
 (Peakontor – Humala 2, 10617 Tallinn, Estonia)
 Koordinaadid: 58°43'45.8"N 25°45'28.2"E
 Peamine kontaktisik: Mihkel Jugaste, kvaliteedi- ja sertifitseerimissüsteemide juht, +372 5519000
mihkel.jugaste@graanulinvest.com
 Ettevõtte koduleht: www.graanulinvest.com
 Raporti valmimise kuupäev: **26/10/2019**
 Arveldusperiood: 1.10.2018-30.09.2019
 Viimase auditi lõpukuupäev: 7.11.2018-10.11.2019
 Sertifitseerija: NEPCon Eesti
 Tõlked inglise keelest: Jah
 Kasutatud SBP standard(id): Standard 1 v 1.0; standard 2 v 1.0; standard 4 v 1.0; standard 5 v 1.0;
 Kasutatud standardi(te) veebileht: <https://sbp-cert.org/documents/standards-documents/standards>
 SBP kinnitatud piirkondlik riskihinnang: <https://sbp-cert.org/documents/risk-assessments/estonia>
 SBE link ettevõtte kodulehel: SBE link ettevõtte kodulehel:
<https://www.graanulinvest.com/est/keskkond/SBR>

Audititüüp				
Peamine (esma) audit	Esimene kordusaudit	Teine kordusaudit	Kolmas kordusaudit	Neljas kordusaudit
☐	☐	☐	X	☐

2 Tarnebaasi kirjeldus

2.1 Üldine kirjeldus

Graanul Invest AS on 2003. aastal asutatud eraettevõtte, mille tegevusaladeks on metsamajandus, bioenergia kasutamise edendamine ning taastuvenergia tootmine. Ettevõttel on 11 pelletitehast, mille hulgas Imavere tehas on üks suurematest.

Kogu kasutatav esmane tooraine pärineb Eestist. On põhjust arvata, et läbi saeveskite ja järeltöötajate sertifitseeritud tarneahelate leidub Imavere tehase tarnebaasis teise ja kolmanda astme materjali, mis pärineb Lätist, Venemaalt, Valgevenest, Soomest, Poolast, Norrast, Leedust või Rootsist. Sellist materjali ei saa puhul välistada, aga saab teha kindlaks, et see pärineb läbi sertifitseeritud tarneahelate. Erineva päritoluga materjali füüsiline eraldamine ei ole vajalik ega ka võimalik. Imavere tehase tegevuse võimalik mõju Läti, Valgevene, Soome, Venemaa, Rootsi, Poola ja Norra, Leedu metsandusele on olematu. Tehasel on 22 stabiilset tarnijat, kellest 4 on esmase tooraine tarnijad, 10 on teisese ja ülejäänud toovad kolmanda astme toorainet.

Kontrollitud tooraine 0,0%

SBP-le vastav esmane tooraine 72,19%

SBP-le vastav teisene tooraine 25,28%

SBP-le vastav kolmanda astme tooraine 2,53%

SBP-le mittevastav tooraine, 0%

Liigid: Picea abies; Pinus sylvestris; Alnus glutinosa; Alnus incana; Populus tremula; Betula pendula; Betula pubescens; Fraxinus excelsior; Tilia cordata; Salix spp.

Eesti metsaressursid

Eesti on Euroopa Liidu liikmesriik alates 2004. aastast. Eesti seadusandlus on kooskõlas Euroopa Liidu õigusliku raamistiku ja direktiividega. Riiklikes õigusaktides viidatakse rahvusvahelisele raamistikule. Õigusloome vastab demokraatlikele põhimõtetele – nt osapoolte kaasamine¹. Eestis on metsade kaitse tagatud seadusandlusega, mis määratleb täpselt metsa ja metsamaa kasutamise põhimõtted. Lisaks on Eesti metsamajanduse arengukavas aastani 2020² sõnastatud eesmärgid ja strateegiad metsamaa kaitseks ja säästlikuks majandamiseks. Keskkonnaministeerium koordineerib riigi kohustuste täitmist metsamajandussektoris. Keskkonnapoliitika rakendamise ja järelevalve eest on vastutavad kaks erinevat

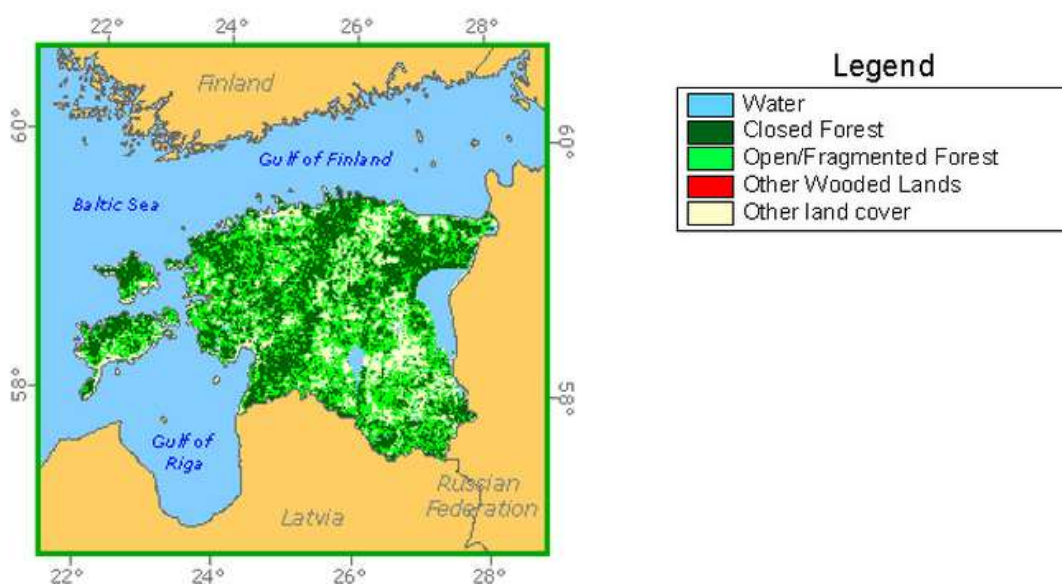
¹ http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/estonia/index_en.htm

² Täispealkiri: „Eesti metsanduse arengukava aastani 2020“; kinnitatud Eesti Riigikogu otsusega nr 909 OE 15. veebruaril 2011. a.: http://www.envir.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/mak2020vastuvoetud.pdf

Keskkonnaministeeriumi all tegutsevat asutust. Keskkonnaamet monitorib kõiki metsades tehtavaid töid ning Keskkonnainspeksioon teostab keskkonnakaitsega seotud järelevalvet.

Mets on defineeritud metsaseaduses. Seadusandluse alusel jaotatakse Eesti metsad kolme kategooriasse: tulundusmetsad, kaitsemetsad ja hoiumetsad. Metsad jaotuvad ka era-, munitsipaal- ja riigimetsadeks vastavalt omanile. Riigimets moodustab ligikaudu 40% kogu metsast³ ja see on sertifitseeritud vastavalt FSC ja PEFC metsamajandamise ja tarneahela standarditele. Riigimetsas toimub pidev metsamajandamise planeerimine ning metsakaartide ja investeerimisandmete uuendamine ning monitoorimine⁴. Riigimetsa haldab Riigi Metsamajandamise keskus (RMK), mis on metsaseaduse alusel loodud tulunduslik asutus. Selle peamiseks ülesandeks on säästlik ja efektiivne riigimetsa majandamine.

Käesoleval ajal on Eestis metsamaad üle 2 230 000 ha, mis vastab 51%-le Eesti maismaa territooriumist (vt joonis 1). Metsamaa osakaal kasvab pidevalt. FAO andmete alusel kasvas metsamaa aastatel 2000 – 2005 keskmiselt +0.4 %⁵. Nii metsamajanduse arengukava 2012. – 2020. aastaks ja aastaraamat „Mets 2014“, mis sisaldab aastaaruandeid ja fakte Eesti metsamaa kohta, kinnitavad, et viimasel kümnendil on raiemahud jäänud vahemikku 7 kuni 11 miljonit m³ aastas⁶. Need raiemahud vastavad säästlikkuse põhimõttele. Raiemaht ei ületa iga-aastast metsamaterjali juurdekasvu, mis loob eeldused pikaajaliste majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaalaste eesmärkide saavutamiseks. Säästlik raiemaht on 12 - 15 miljonit ha aastas vastavalt metsamajanduse arengukavale 2012. – 2020. aastaks.

Joonis 1. Metsaga kaetud ala eestis (FAO: <http://www.fao.org/forestry/country/en/est/>).

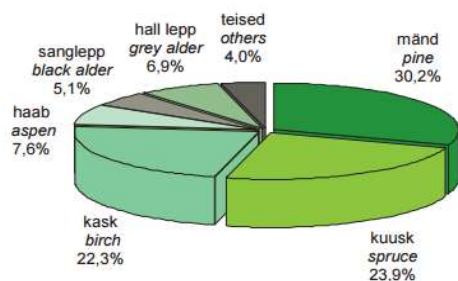
³ <http://www.rmkk.ee/organisation/operating-areas>

⁴ <http://www.rmkk.ee/organisation/environmental-policy-of-rmkk/certificates>

⁵ <http://www.fao.org/forestry/country/32185/en/est/>

⁶ Aastaraamat „Mets 2014“ (kõik võtmesõnad, graafikud ja tabelid on kakskeelsed)

Joonis 2. Kasvava metsa liigiline jaotus (aastaraamat „Mets 2014“).

Metsa langetamiseks on vajalik kehtiv metsa inventeerimise või metsamajandamise plaan võimalusel koos Keskkonnaameti poolt välja antud metsateatisega. Kõik väljastatud metsateatised ja metsa inventeerimise andmed on saadaval avalikus veebipõhises metsaregistri andmebaasis⁷.

Kaitseeriimiga alad moodustavad 25,3% kogu metsaga kaetud alast. Millest omakorda on hoiumetsad – 227 176 ha (10,0% metsamaast Eestis), kaitsemetsad – 333 681 tuhat ha (14,7% metsamaast Eestis), kaitstavad tulundus- ehk vääriselupaikade metsad – 9749 ha (0,4%). Enamus hoiumetsadest kasvab riigimaal. Bioloogilise mitmekesisuse säilitamist ja säästlikku loodusvarade kasutamist reguleerib peamiselt looduskaitseseadus⁸. Eesti on allkirjastanud ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) 1992 aastal⁹ ning liitunud Ülemaailmse Looduskaitse Liiduga (IUCN) 2007. aastal¹⁰. Eestis ei kasva looduslikult ühtegi CITES-i või IUCN-i kaitse all olevat puuliiki.

Vastavalt aastaraamatule „Mets 2014“ oli puidu-, paberi ja mööblitööstuse osakaal (646,4 miljonit eurot) 23,7% kogu töötlevast tööstusest, moodustades kogu lisandväärtusest 3,8%. Metsamajanduse (259,6 miljonit eurot) moodustas 1,5% riigi lisandväärtusest (16,96 miljardit eurot).

Eestis on lubatud viibida loodus- ja kultuurmaastikul jalgsi, jalgrattaga, suuskadega, paadiga või hobusega. Märgistamata ja piireteta eramaal võib korjata marju, seeni, ravimtaimi, langenud või kuivi oksa omaniku loal. Märgistamata ja piireteta eramaal on lubatud telkida 24 tundi. RMK loob tasuta looduses liikumise ja metsapuhkuse võimalusi puhke- ja kaitsealadel ning jagab loodusharidust¹¹.

⁷ <http://register.metsad.ee/avalik/>

⁸ <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/517062015004/consolide>

⁹ <http://www.envir.ee/et/cites>

¹⁰ <http://www.envir.ee/et/iucn>

Läti metsaressursid

Lätis katab mets 3 056 578 hektari suuruse maa-ala. Vastavalt Riikliku Metsateenistuse andmetele (metsaseaduse alusel metsamajandustegevusteks eraldatud alade kohta) on metsamaad 51,8% (koefitsient 3 347 409 hektarist metsaga kaetud maast üle terve riigi). Läti riigile kuulub 1 495 616 ha metsa (48,97% kogu metsaga kaetud alast). Ülejäänud 1 560 961 ha (51,68% kogu metsaga kaetud alast) on eraomandis. Lätis on ligikaudu 144 000 erametsaomanikku.

Metsaga kaetud ala suureneb pidevalt. Laienemine toimib nii looduslikul teel kui põllumajandusele mitesobiva viljatu maa metsastamise kaudu. Viimase aastakümne jooksul on puidutootmine Lätis jäänud 9 kuni 13 miljoni kuupmeetri vahele (Riiklik Metsateenistus: vmd.gov.lv, 2015).

Metsamaa koosneb:

- 3 056 578 ha metsast (91,3%);
- 175 111,8 ha rabadest (5,3%);
- 35 446,7 ha väludest ehk metsalagendikest (1,1%);
- 18 453,2 ha ülejutatud aladest (0,5%);
- 61 813,4 ha taristutest (1,8%).

Riiklik Metsateenistus: vmd.gov.lv, 2015.

Metsade jaotus peamiste puuliikide kaupa:

- mänd 34,3%;
- kuusk 18,0%;
- kask 30,8%;
- must lepp 3,0%;
- hall lepp 7,4%;
- haab 5,4%;
- tamm 0,3%;
- saar 0,5%;
- muud liigid 0,3%.

Riiklik Metsateenistus: vmd.gov.lv, 2015.

Liikide osakaal metsa uuendamises vastavalt kasvatuspiirkonnale (2014):

- mänd 20%;
- kuusk 17%;
- kask 28%;
- hall lepp 12%;
- haab 20%;
- muud liigid 3%.

Riiklik Metsateenistus: vmd.gov.lv, 2015.

Raietüübid puidutootmises vastavalt toodetud mahule (2014):

- lõppraie 81,00%;
- harvendamine 12,57%;
- puhas sanitaarne raie 3,63%;
- valikuline sanitaarne raie 1,43%;
- raadamine 0,76%;
- muud raietüübid 0,06%.

Riiklik Metsateenistus: vmd.gov.lv, 2015.

Metsamajandust kontrollib Lätis Põllumajandusministeerium, mis koostöös muude huvigruppidega töötab välja metsapoliitika, arengustrateegiad ning õigusaktide eelnõud seoses metsamajanduse, metsaressursside kasutamise, looduskaitse ja jahindusega (www.zm.gov.lv). Põllumajandusministeeriumi alla kuuluv Riiklik Metsateenistus vastutab õigus- ja haldusnormide täideviimise eest sõltumata maaomandi tüübist (Riiklik Metsateenistus: www.vmd.gov.lv). 1999. aastal asutatud aktsiaselts Läti Riigi Mets vastutab riigi omandis oleva metsa eest. Ettevõtte peab riigi huve silmas, hoides metsa väärtust ning suurendades selle osakaalu siseriiklikus majanduses (www.lvm.lv). Ekspordimäär oli 1,978 miljardit eurot (ca 20% kogusummast 2014. aastal).

Lätis on säilinud suurem bioloogiline mitmekesisus, sest metsa ekspuuteerimine kasumi saamise eesmärgil algas palju hiljem kui muudes Euroopa maades. 674 kaitseala on rajatud looduslike väärtuste säilitamiseks. Osad neist on kantud Euroopa kaitsealade võrgustikku - Natura 2000. Enamus kaitsealadest kuuluvad riigi omandisse. Äärmiselt ohustatud liikide ja biotoopide (mis asuvad vastavatest kaitsealadest väljaspool) kaitsmiseks on loodud mikroreservid. Vastavalt Riikliku Metsateenistuse andmetele (2015) on mikroreservide kogupinnaks 40 595 ha. Pidevalt leitakse bioloogiliselt väärtuslikke metsamaid ning planeeritakse nende kaitsmisvõimalusi. Läti allkirjastas CITES-i konventsiooni 1997. aastal. Metsamajandus tunnustab CITES-i nõudeid, kuigi Lätis ei kasva CITES-i nimistus olevaid liike.

Alad, kus vaba aja veetmine on seatud üheks peamiseks metsakasutuse eesmärgiks, moodustavad kuni 8% kogu 293 000 ha suurusest metsaalast (2012. a.). Vaatlustornid, õpperajad, loodus- ja kultuuriobjektid ning puhkealad on vaid mõned näited taristust, mis on muudetud kõigile tasuta kättesaadavaks. Erilist tähelepanu pööratakse selliste alade kujundamisele riigi omandis olevates metsades. Sellised puhkealad hõlmavad rahvusparke (välja arvatud range kaitse alla olevad alad), loodusparke, kaitsealuseid maastikke, kaitsealuseid dendroloogilisi, geoloogilisi ja geomorfoloogilisi objekte, kohaliku tähtsusega loodusparke, Läänemere kaitsealuseid luiteid, linnalähiseid kaitsealasid ja linnapiires asuvaid metsi. Keskkonnakaitse ja regionaalarengu ministeeriumile alluv Läti Looduskaitseamet koordineerib kaitsealade majandamist ja juhtimist Lätis.

Soome metsaressursid

Umbes $\frac{3}{4}$ Soome pindalast ehk 23 millionit hektarit on kaetud metsaga. See % näitaja on Euroopa kõrgeim. Kogu metsamaa moodustab Soome pindalast lausa 86%.

Riigis levib 4 okaspuu liiki ja üle 20 lehtpuu liigi. Kõige levinumad liigid on harilik mänd (*Pinus sylvestris*), harilik kuusk (*Picea abies*) ning sookask (*Betula pubescens*) ja arukask (*Betula pendula*).

Vaatamata 13% metsamaa vähenemisele 1944 aasta sõjas on Soome metsavarud kõrgemad kui sõjaeelsel ajal. Ajaloo esimese metsainventuuri (1921-1924) kohaselt oli kasvava metsa tagavara 1 588 miljonit m³. Kõige viimase, üheteistkümnenda, metsainventuuri kohaselt oli sama näitaja aga 2 332 miljonit m³ (103 m³/ha) aastase kasvuga 105 miljonit (4,5 m³/ha).

Sarnaselt enamike Lääne-Euroopa riikidega on metsad mitte-tööstuslikus omandis. Eraisikud omavad umbes 60% kogu metsamaast, riik omab 25%, tööstus 10% ja omavalitsused 5%.

Soome metsandus on üles ehitatud kohalike puuliikide säilitamise põhimõttel. Välditakse ajalooliste kasvupaikade mõjutamist ja üritatakse jäljendada boreaalmetsade loomulikku elutsükli. Eesmärk on tagada kõrge kvaliteedilise puidu tootlikkus selliselt, et püsiks algne bioloogiline mitmekesisus.

Täna moodustavad metsandus ja metsatööstus 5% Soome sisemajanduse kogutoodangust ja umbes 20% soome ekspordist. Printimis – ja kirjutuspaber moodustab sellest ekspordiväärtusest 40%, saematerjal ja puitpaneelid omakorda 20%.

<http://www.metla.fi/suomen-metsat/index-en.htm>

Rootsi metsaressursid

Rootsi on pindalalt Euroopas suuruselt kolmas riik ja 70% sellest ehk 28 miljonit hektarit on metsamaa.

Rootsis on valdavalt boreaalmetsad. Kasvava metsa tagavara on umbes 3000 miljonit m³ millest 41% on harilik kuusk (*Picea abies*) ja 40% on harilik mänd (*Pinus sylvestris*), 18% moodustab kask ja 6% moodustavad teised lehtpuu liigid.

50% Rootsi metsadest on eraisikute omanduses, 25% kuulub suurtele ettevõtetele ja 25% kuulub kas riigile või avaliku sektori ettevõtetele. Suur osa mägimetsadest on riigi omandis. Erakätes olevate metsade keskmine suurus on 50 hektarit. Kokku on eraisikutest metsaomanikke umbes 350 000 kellest 70% elab oma metsamaal.

Metsade aastane kasv on umbes 120 miljonit m³ ja aastane raiemaht 80 miljonit m³. Iga aasta metsatagavara suureneb umbes 40 miljonit m³.

Metsatööstusel on Rootsi majanduses väga suur roll moodustades 9-12% kogu tööstuse tööhõivest, ekspordist, müügist ja lisandväärtusest. See sisaldab ka paberitööstust ja puidupõhiseid ehitusmaterjale. Umbes 90% kogu paberitööstuse toodangust eksporditakse, saematerjalist läheb ekspordiks umbes 75%.

<http://www.svensktra.se/siteassets/6-om-oss/publikationer/pdf/swedish-forestry.pdf>

Venemaa metsaressursid

Kakskümmend kaks protsenti kogu metsamaa massist ja 25% maailma puiduvarudest kuuluvad Venemaale, kuid selle osa maailma metsatoodete kaubanduses on alla 4 protsendi. Metsad moodustavad 69% kogu maast ja metsaga hõivatud alad moodustavad 1 183,3 miljonit, millest 885 miljonit ha on metsamaa. See kuulub riigile ja seda haldab riik.

Valdavalt levib boreaalmets. Domineerivad puiduliigid on lehis, mänd, kuusk, Siberi mänd, tamm, kask, pöök ja haab. 2010 aasta metsainventuurile tuginedes oli kasvav metsavarud 83 miljardit m³. Keskmise küpsete ja üleküpsete metsade tagavara on 132 m³ hektari kohta, kogu metsamaa juurdekasv mitte rohkem kui 1.23 m³ per hektar.

2010 lubatud raiemaht oli 633 miljonit m³, millest 61 miljonit pärines kaitsealustest metsadest ja 573 hektarit majandusmetsadest. Kõige suurem raiemaht on lubatud okaspuudele (128 miljonit m³). Tegelik raiemaht moodustab 28% lubatust.

Puidu biomassi kasutus energiaks kahekordistub, tõustes 32 miljonilt kuupmeetrit (2011) 75 miljonile kuupmeetritele (2030). Selle biokütuse peamine tarbija on riiklik turg. Lubatud eksport on ette nähtud pelletite jaoks ja see pärineb nendest piirkondadest, kus on vajalikud transpordi- ja majanduslikud tingimused.

2011. aasta lõpuks oli Forest Stewardship Council (FSC) skeemi kohaselt sertifitseeritud 30 miljonit hektarit Venemaa metsi. Paljud väiksem ala (177 000 hektarit) sertifitseeriti Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC) kava raames. Praegu on Venemaa sertifitseeritud metsade pindalaga Kanada järel teine koht. Sertifitseeritud metsad moodustavad 26 protsenti kõikidest Venemaa majandatavatest metsadest. Sertifitseeritud metsade keskmine kasvumäär on umbes 2,7 miljonit hektarit aastas.

<http://www.fao.org/docrep/016/i3020e/i3020e00.pdf> "THE RUSSIAN FEDERATION FOREST SECTOR: OUTLOOK STUDY TO 2030"

Valgevene metsaressursid

Valgevene metsad katavad 9,5 mln hektarit. Riigimetsa majapidamise andmetel moodustab see 39,3% kogu pindalast. Metsatööstuse sisend IKP-sse on 1,1%; Metsaga kaetud ala kasvab. Laienemine toimub nii looduslikult kui ka põllumajanduses sobimatu viljatu maa metsastumise tõttu. Viimasel kümnendil on Valgevene puidutoodang kõikunud 11 miljonit kuupmeetri ulatuses (<http://www.mlh.by> , 2015.)

Puuliigid jagunevad: • mänd 50,4%; • kuusk 9,2%; • kask 23,1%; • hall lepp 3,3%; • sanglepp 3,3 %; • haab 2,1%; • muud liigid 3,3%. <http://www.mlh.by> , 2015.

Raietüübid vastavalt raiemahule (2013): • lageraie 34,5 %; • harvendusraie 45,79 %; • valgustus ja sanitaarraied 19,62 %. <http://www.mlh.by>,

Bioloogiline mitmekesisus

Valgevene on alates 1995. aastast allkirjastanud CITESi konventsiooni. Metsa majandamisel järgitakse CITESi nõudeid, kuigi Valgevenes CITESi loeteludesse ei kuulu ühtegi liiki. Metsade uuendamine toimub igal

aastal 32 000 hektari suurusel alal, sellest 81% läbi istutamise ja külvamise ning 19% läbi loodusliku metsauuenduse <http://belstat.gov.by/> (2015.a.). Hetkel on Valgevenes 2 rangelt kaitstud rahvusreservi ja 4 rahvusparki. Riiklikud kaitsealused metsavarud on 2,98 mln ha ja rahvusparkide pindala on 3,98 mln ha.

Mets ja ühiskond

2014 aastal turustati 12,5 miljonit tihumeetrit palki. Puidutööstusega seotud väliskaubanduse ülejääk oli 104 miljonit dollarit. 1,9 miljonit tihumeetrit ja 191 800 kuupmeetrit saematerjali müüdi ekspordiks. Metsatooteid ja teenuseid müüdi 25 erinevasse riiki. Peamised puidutoodete sihtriigid olid Poola (47,9 % kogu ekspordist), Saksamaa (11,4%), Leedu (10%), Läti (8,62%), Holland (3,3%), Belgia (3,46%), Rootsi (3,25%).

Pea kogu metsamaa on sertifitseeritud PEFC ja FSC skeemidega.

Poola metsaressursid

Poola metsad katavad 9,2 miljonit hektarit, 30,6 protsenti riigi territooriumist, muutes selle üheks Euroopa suurima metsaga riigiks. 81 protsenti metsamaa kuulub riiklikele asutustele ja 19 protsenti eraomanikele. 77 protsenti kogu metsamaast majandab riik. Ülejäänud riigi metsad on rahvuspargid (2 protsenti) ja veekogud jms.

Poola metsadest 69 protsenti on okaspuud, mis domineerivad ka puidutööstuse tooraines. Okaspuudes domineerivad mänd ja lehis (58,5% metsast), kuused on (6,3%) ja nulg (3,1%). Lehtpuud on kokku 31 protsenti kogu metsamaast. Domineerivad lehtpuud on: tamm (7,5% metsast), kask (7,4%), pöök (5,8%), lepp (5,5%), valge pöök (1,5%), haab (0,7%) ja pappel (0,1%). Poola metsadest domineerivad 40-80aastased metsad tehes keskmiseks vanuseks 60 aastat. Vastavalt riigimetsadele on metsade vanuseline jaotus vahemikust 41-80 aastat ehk klassides III ja IV, mis hõlmavad vastavalt 26 protsenti ja 19,0 protsenti metsast. Enamikus omandikategooriates esineb 41-60aastast ehk III klassi metsa. Erametsades moodustab see 35,5 protsenti alast. Üle 100 aasta vanused langid moodustavad 12,3 protsenti riigimetsa hallatavast metsaalast. Erametsas vaid 2,8 protsenti. Eraomandis olevate metsade metsata maa moodustab 6,8 protsenti nende kogupindalast ja riigimetsades 3,2 protsenti.

Poola statistikaameti avaldatud riigimetsa andmetel saaks metsavarudest 2 491 miljonit m³ kooritud puitu, millest riigimets moodustab 79% ja eramets 16,4%. 1 ha metsa kohta on kasvavat metsa tagavara 271 m³, millest riigimetsadele 277 m³ ja erametsades 234 m³.

Okaspuu saematerjal on 90% kogu Poolas toodetud saematerjalist. 2014. aastal oli saematerjali tootmine 4,2 miljonit m³. Suurem osa saetud lehtpuidest oli suunatud siseturule ja ainult 18% sellest toodangust eksporditi.).

Poola on suur puidupõhiste paneelide tootja ELis. Poolas toodeti 2014. aastal 9,2 miljonit m³ puidust toodet. Kõrge lisandväärtusega puittoodete seas on mööbel eriti olulisel kohal. Poola keskkonnaministeeriumi andmetel moodustas mööbli tootmine (sh mööblielemendid) 32,3 miljardit zloti käivet (10,2 miljardit USA dollarit). Puidust pakkematerjal (peamiselt kaubaaluste) sektor on viimastel aastatel olnud kõrge arengusuundumusega. Tootmise väärtus oli 1,9 miljardit Poola zloti (0,6 miljardit USA dollarit).

Aastal 2015 olid FSC sertifikaadiga kaetud 17 riigimetsa piirkondlikku direktoraati ja 2 metsakatsetuse ala. Keskkonnaministeeriumi andmetel hõlmab FSC sertifikaat 6,9 miljonit hektarit metsasid või 75 protsenti metsamaa kogupindalast. Aastal 2015 registreeriti Poolas ligikaudu 3000 FSC-CoC sertifikaati.. Ligikaudu 70 protsenti sertifikaatidest väljastati tootmisettevõtetele. Need olid peamiselt sertifikaadid saematerjali tootmiseks, puidust aiatoodete, viimistlusmaterjalid, mööbel ja selle elemendid, puidust tarvikud, puidupõhised paneelid, puidumass ja paberi- ja paberitooted.

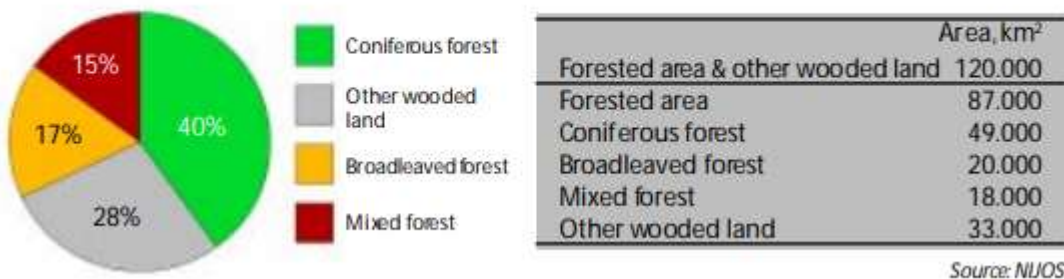
<https://gain.fas.usda.gov/Recent%20GAIN%20Publications/The%20Forestry%20and%20Wood%20Products%20in%20Poland%20Warsaw%20Poland%203-23-2017.pdf>

Norra metsaressursid

Norras on pikaajalised traditsioonid metsanduse ja metsamajandamise valdkonnas, puitu kasutatakse rajatistes ja majades ning energiaallikana. Rahvusvaheline kaubandus on olnud Norra metsandussektori peamiseks teguriks alates esimesest saeveskist, kus asutatud enam kui 400 aastat tagasi.

Ligikaudu 88% metsast on eraomandis jagatud ligikaudu 120 000 kinnistu vahel. Enamik metsamajandustest on põllumajandus- ja perekondlikud metsad. Tänu omandistruktuurile ja konkreetsetele maastikutingimustele on Norra metsandus on mitmekeskine ja seda iseloomustavad väikeste mahtudega metsatööd/tegevused. Lageraie keskmine suurus on hinnanguliselt 1,4 hektarit. Ligikaudu 80 protsenti metsamajandusest on mehhaniseeritud.

The forested area of Norway

Allikas: https://www.regjeringen.no/globalassets/kilde/ld/bro/2003/0001/ddd/pdfv/177177-norw_forests-brosj-eng.pdf

Suure nõudluse tõttu metsatoodetele ületas aastane raiemaht 19. sajandi lõpuks iga-aastase juurdekasvu. Selle olukorra analüüsimisel võeti kasutusele meetmed metsaressursside taastamiseks. Praegu on Norra metsades ligikaudu kaks korda nii palju metsa kui 80 aastat tagasi. Iga-aastane raie on alla 50 protsenti kogu aastasest juurdekasvust.

Mets ja muu metsamaa katavad kokku 12 miljonit hektarit. 226 000 hektarit, ligikaudu 2 protsenti kogu pindalast, on kaitstud rangelt kaitstud alade võrgustiku kaudu. Metsa kaitse on poliitilises päevakorras suur ja loodetakse, et kaitsealuse metsamaa pindala kasvab lähiaastatel.

https://www.regjeringen.no/globalassets/kilde/ld/bro/2003/0001/ddd/pdfv/177177-norw_forests-brosj-eng.pdf

Leedu metsaressursid

Põllumajandusmaa hõlmab Leedust üle 50 protsendi. Metsamaa koosneb ligikaudu 28 protsendist, mille maht on 2,18 miljonit hektarit, metsana liigitatav maa vastab ligikaudu 30 protsendile kogu maapiirkonnast. Riigi kagu-osa on suuresti metsastatud ja siin hõlmavad metsad umbes 45 protsenti maast. Metsandussektori koguväärtus (sh mööblitootmine) ulatus 2013. aastal 4,9 miljardi levini ja oli 10% kõrgem kui 2012. aastal.

Metsamaa on jagatud nelja klassi: reservid (2%); ökoloogiline (5,8%); kaitstealad (14,9%); ja majandusmets (77,3%). Reservides on kõik raietüübid keelatud. Rahvusparkide on keelatud lageraied, lubatud on harvendus ja sanitaarraied. Piirangutega lageraied on lubatud mõningates kaitsealustes metsades. Majandusmetsadese raiemeetodikale peaaegu piinguid ei ole.

Leedu on CITESi konventsiooni allkirjastanud alates 2001. aastast. CITESi nõudeid järgitakse metsamajandamisel, kuigi Leedus ei ole CITESi liike.

Leedu asub niinimetatud sega-metsavööndis, kus on palju lehtpuid ja okaspuu-lehtpuu metsasid. Enamik metsi - eriti kuusk ja kask - kasvavad tihti segamini. Männik on kõige levinum metsatüüp, mis hõlmab umbes 38 protsenti metsapindast. Kuusk ja kask moodustavad vastavalt umbes 24 ja 20 protsenti. Lepa metsad moodustavad ligikaudu 12 protsenti metsaalast, mis on üsna kõrge ja näitab, et metsaaladel on kõrge niiskusaste. Tamm ja saar on ligikaudu 2 protsenti metsast. Haab hõivab ligikaudu 3%.

Leedu metsade tagavra hektari kohta on keskmiselt 80 m³. Kaitsealustes metsades on see ligikaudu 244 m³ hektari kohta. Aastane kasv ca 11 900 000 m³ ja juurdekasv 6,3 m³ aastas hektari kohta.

Praegune raiemaht on umbes 3,0 miljonit m³. aastas Tööstusliku puidu hinnanguline tarbimine kodumaises metsatööstuses, sealhulgas tööstusliku puidu eksport, on alla 2,0 miljoni m³. Ülejäänud kasutatakse kütusena või ladustatakse metsades, mille tulemusena halveneb kvaliteet.

Potentsiaalne tuleviku aastane raiemaht on hinnanguliselt 5,2 miljonit m³, sellest 2,4 miljonit m³ on saematerjal ja ülejäänud 2,8 miljonit m³ väikesemõõtmelist puitu tselluloosi või kartongi tootmiseks või kütuseeks. Need arvud viitavad lähimale kümneaastasele perioodile. Seejärel peaks olema võimalik järk järgult kasvada, kui kasutusele võetakse intensiivsemad ja tõhusamad metsamajandustegevused.

Leedu riigimetsad on läbinud maailma kõige rangema sertifitseerimise - FSC (Forest Stewardship Council). Selle tunnistuse audit näitab tõsiasja, et Leedu riigi metsi juhitakse erakordselt hästi - järgides bioloogiliselt mitmekesise kaitse ja kasvamise nõuete põhimõtteid.

<http://www.fao.org/docrep/w3722E/w3722e22.htm>

2.2 Sertifitseerimise edendamine tarnijate seas

Graanul Invest AS hakkas ostma ainult sertifitseeritud toorainet alates 1. jaanuarist 2016. a., et suurendada tarneahela läbipaistvust ning jõuda peaaegu 100%-lise sertifitseeritustasemeni. Tarnijatelepingutes sätestati minimaalsed jätkusuutlikkuse nõuded: „FSC kontrollitud puit“ ja „PEFC kontrollitud päritolu“ (kontrollitud tooraine). Nõuetele mittevastava tooraine kohta kehtib nulltolerants ja seda ei võeta pelletitehastes vastu. Eelmainitu tekitas tooraine tarnijate vahel sertifitseerimisvõidujooksu ning viis Imavere tehase

metsamajandamise või tarneahela sertifikaadiga tooraine taseme 41%-lise tõusuni. Alates 2016. aasta algusest on Graanul Invest AS-is 0% „ainult seaduslikku“ materjali (kütmiseks kasutatav materjal kaasaarvatud).

Ülalmainitud muudatused tarnijate lepingutes hõlmasid ka vääriselupaiku (VEP). Graanul Invest AS andis selged juhised, kuidas tooraine tarnijad saaksid minimeerida riske seoses võimaliku tooraine varumisega vääriselupaikadest ning sõlmis lepinguid ainult tarnijatega, kes rakendasid VEP riskide vähendamise meetmeid. Juhised koos lühikese SBP sertifitseerimisskeemi tutvustusega saadeti enam kui 30-le toorainet tarnivale ettevõttele Eestis.

Lisaks korraldas Graanul Invest AS SBP-seminari kõigile oma tarnijatele, et kirjeldada ja selgitada sertifikaadi ulatust ja tausta ning nõudeid kasvuhoonegaaside andmete kogumise, tooraine päritolu ja VEP riskide vähendamise meetmete kohta. Üritusel osales 57 esindajat 27-st erinevast toorainet tarnivast ettevõttest. Seminari viisid läbi SBP poolt tunnustatud audiitorid.

2.3 Raielangi kontrollprogramm

Eesti Keskkonnaministeeriumi alla kuuluv Eesti Keskkonnaagentuur vastutab raielangi analüüsi ja aruandluse eest. Agentuur kogub andmeid raielangi kohta nii riigilt kui erametsaomanikelt. Statistika avaldatakse iga-aastaselt metsa aastaraamatus. Küttepuid moodustas 15% kogu ümarpuidu müügist vastavalt kõige hiljutisemale aastaraamatule „Mets 2014“. Link:

http://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/aastaraamat_mets_2014_loplik.pdf

2.4 Tooraine tüüpi kirjeldav voodiagramm [valikuline]

Pole valitud.

2.5 Tarnebaasi kvantifitseerimine

Tarnebaas

- Tarnebaasi suurus (ha): Eesti 2,23 mln; Läti 3,05 mln; Soome 1,24 mln; Rootsi 12,59 mln, Venemaa 885, Valgevene 7,894 mln, Poola 9,2 mln, Norra 12 mln, Leedu 2,18 mln Kokku: 935,38 mln ha
- Omandivorm (ha): Eesti ja Läti 2,65 mln riigimets; 2,63 mln eramets. Venemaa 885 mln riigimets, Valgevene 7,894 mln ha riigimets, Poola 7,894 mln riik ja 1,748 eramets, Nora 10,56 eramets ja 1,44 riigimets, Leedu 1,526 mln riigimets ja 0,654 eramets (Soome ja Rootsi puhul on tarnebaasi mahtuvate osade täpset jaotust võimatu hinnata, aga riigi keskmiseid näitajaid kasutades on kolme riigi peale kokku 10,8 mln erametsa ja 4,7 mln ha riigimetsa).
- Metsatüüp (ha): 935,38 mln boreaal metsa
- Metsamajandamiselaad (ha): 935,38 majandatavat poollooduslikku metsa
- Sertifitseeritud metsad (ha): FSC 76,756 mln; PEFC 39,302 mln
- Tarnijate arv: 22

Tooraine

- Tooraine kogumaht: >1 000 000 m³
- Esmase tooraine maht: >1 000 000 m³

- i. Esmase tooraine loend (g),
Alajaotused vastavalt SBP poolt tunnustatud metsamajandusskeemidele:
 - Sertifitseeritud vastavalt SBP poolt tunnustatud metsamajandusskeemidele (61,75%)
 - Mitte sertifitseeritud vastavalt SBP poolt tunnustatud metsamajandusskeemidele (38,25% FSC CW, PEFC CS)
- j. Kõik esmase tooraine puuliigid, sh teaduslikud nimetused: Picea abies; Pinus sylvestris; Alnus glutinosa; Alnus incana; Populus tremula; Betula pendula; Betula pubescens; Fraxinus excelsior; Tilia cordata; Salix spp.
- k. Ürgmetsadest pärineva esmase tooraine maht: 0%
- l. Ürgmetsadest pärineva esmase tooraine mahu (j) loend vastavalt järgmistele kategooriatele. SBP poolt tunnustatud metsamajandusskeemide alajaotus: N/A.
- m. Teisese tooraine maht: 400,000 – 600,000 m³, mis koosneb peamiselt hakkest ca 17% ja umbes 8% osas saepurust.
- n. Kolmanda astme tooraine maht: 0 – 200 000 m³.

3 Tarnebaasi riskihinnangu nõue

SBE täidetud	SBE mittetäidetud
X	☐

Graanul Invest AS Imavere tehas ostab ainult sertifitseeritud toorainet ning suurendab kiiresti oma metsamajanduse sertifitseeritud tooraine kogust. Toormaterjal on juba ligikaudu 60% osas metsamajandamise- ja tarneahelasertifikaatide poolt kinnitatud ning seega vastab SBP nõuetele. Kuna Eestis on ranged metsamajandusseadused ning Graanul Invest AS kontrollib tarnijaid põhjalikult, pole kahtlustki, et kontrollitud tooraine on jälgitav, madala riskifactoriga ja vastavuses SBP-ga. Kõrge SBP poolt sertifitseeritud pelletite osakaal annab suurema vabaduse tooraine ladustamises ja müügis.

SBE lisati SBP ulatusse, et kindlustada kogu Imavere tehases kasutatava tooraine vastavus SBP-ga.

Käesolev SBE viidi läbi ainult Eestist pärineva esmase ja teisase kontrollitud puidu hindamiseks.

Kuna Imavere kontrollitud puidu tarnebaas jääb rangelt Eesti piiridesse, on SBP poolt kinnitatud kohalik riskihinnang Eestis täiesti kohaldatav ning täiendav riskihinnang pole nõutav.

Graanul Invest AS tegutseb vastavalt 22.04.2016. a. välja antud riskihinnangu raportile, mis on kättesaadav aadressil: <https://sbp-cert.org/documents/risk-assessments/estonia>

4 Tarnebaasi päritolukontroll (SBE)

4.1 Ulatus

SBE eesmärgiks on hinnata Imavere tehasele müüdavat toorainet, mis vastab „FSC kontrollitud puidu“ või „PEFC kontrollitud päritolu“ nõuetele. Kasutatud tooraine ja tarnijate hindamise meetodite (mida nimetatakse ka leevendusmeetmeteks või GI meetmeks) põhjal tehakse kindlaks, kas tooraine ja tarnija poolt esitatud dokumentatsioon oli/on piisav tõestamiseks, et tooraine ei pärine VEP-st (ainus „määratletud risk“ SBP poolt kinnitatud piirkondlikus Eesti riskihinnangus 22.04.2016. a.; indikaator 2.1.2) ega väljastpoolt Eestit. Hinnang hõlmab nii esmast kui teisest toorainet ja kõiki puuliike. Hindamismeetmed kuuluvad tooraine riskide vähendamise meetmete hulka SBE-s (mida kirjeldatakse käesoleva raporti 9. peatükis).

- Esmane tooraine „FSC kontrollitud puit“ ja „PEFC kontrollitud päritolu“ – dokumentatsiooni puidu päritolu kohta tuleb pidada alates raieplatsist kuni biomassi tootjani. VEP riskide vähendamise meetmeid tuleb rakendada kogu tarneahela jooksul ja need peavad olema tõestatavad. Vastavat dokumentatsiooni ja päritolu kontrollitakse iga esmase tooraine veose vastuvõtul tehases.
- Teisene tooraine „FSC kontrollitud puit“ ja „PEFC kontrollitud päritolu“ – dokumentatsiooni puidu päritolu kohta tuleb pidada alates raieplatsist kuni biomassi tootjani. VEP riskide vähendamise meetmeid tuleb rakendada kogu tarneahela jooksul ja need peavad olema tõestatavad. Vastav audit viiakse läbi vähemalt korra 12 kuu jooksul alates 21.09.2016 Graanul Invest AS Kvaliteedi- ja Sertifitseerimisüsteemide juhi poolt.

4.2 Põhjendus

Nagu eelnevalt mainitud, tugineb AS Graanul Invest SBP poolt koostatud kinnitatud Eesti riskihinnangule (22.04.2016), mis vastab SBP standarditele 1 ja 2. Eestile riskihinnangu koostamisel konsulteeriti kõikide huvigruppide ja asjasse puutuvate isikutega.

Graanul Invest AS on kindel, et piirkondliku riskihinnangu leidudel põhinev GI-meetod SBE jaoks on kõige usaldusväärsem meetod kontrollitud tooraine hindamiseks pelletitehastes.

4.3 Riskihindamise tulemused

Ainus määratletud risk SBP poolt kinnitatud Eesti riskihinnangul on indikaator 2.1.2: „metsamajandusest tulenevate võimalike riskide tuvastamine seoses metsa ja kõrge kaitseväärtusega aladega ning nende riskidega tegelemine“.

Eestis hõlmab seadusandlus eelmainitud indikaatori kõiki aspekte. Vääriselupaikade (VEP) kaitsmine on erametsa omanikele vabatahtlik lähtudes Eesti seadusandlusest. Omanikud võivad sõlmida riigiga lepingu VEP kaitsmiseks. Sel juhul maksab riik omanikule kompensatsiooni. Kui erametsa omanik ei soovi VEP kaitsta, on tal lubatud seal raiet teostada. Vääriselupaikade asukohti on võimalik tuvastada avalikus Metsaregistri andmebaasis ning metsateatiste olemasolul on võimalik kontrollida, kas puit pärineb VEP-st. Kui raie on teostatud ilma metsateatiseta (nt väiksemahuline sanitaarraie on lubatud ilma metsateatiseta), on

vajalik kohapealne audit tuvastamaks VEP seisukorda ja puutumatumust. Riigimetsas, FSC või PEFC poolt sertifitseeritud erametsades ning ka erametsades, kus on sõlmitud riigiga leping VEP kaitseks, on vääriselupaikade kaitse tagatud.

Nii nagu eelnevalt raportis kirjeldatud, on VEP-ga seonduv risk ainus määratletud risk, mis vajab täiendavaid leevendusmeetmeid kogu tarneahelas. Kõik muud indikaatorid SBP poolt kinnitatud Eesti riskihinnangus on märgitud madala riskifactoriga ning Imavere tehase SBE neid eraldi ei adresseeri.

4.4 Tarnijate kinnitamise programmi tulemused

Imavere tehas ei viinud läbi tarnijate kinnitamise programmi vastavalt SBP standardile 2. Juba kasutuselevõetud leevendusmeetmed tooraine tarneahela jaoks on piisavalt head käesoleva raporti punktis 4.3 kirjeldatud riski minimeerimiseks. Leevendusmeetmed (mida täpsemalt kirjedatakse 9. peatükis) töötati spetsiaalselt välja, et tegeleda Eesti riskihinnangus väljatoodud „määratletud riskiga“ (indikaator 2.1.2). Meetmed on lisaks kinnitatud sisemiste FSC ja PEFC protseduuridena. Vähendades ainukest „määratletud“ riski toorainele, võib Graanul Invest AS olla kindel, et Imavere tehasesse jõudev tooraine on madala riskifactoriga ja seetõttu SBP-ga vastavuses. Tarnijate kinnitamise programmi võidakse rakendada, kui SBE ei piirne enam ainult Eestiga või kui Eesti riskihinnangut uuendatakse.

4.5 Kokkuvõte

Vastavalt SBP poolt kinnitatud Eesti riskihinnangule on Eestis ainult üks määratletud risk – indikaator 2.1.2, mis viitab metsamajandusest tulenevate võimalikele riskidele seoses metsa ja kõrge kaitseväärtusega aladega. Konkreetselt Eesti puhul on tegemist võimalike riskidega vääriselupaikadele (VEP).

Kontrollitud tooraine Imavere tehase SBE põhjal on madala riskifactoriga ning vastavuses SBP-ga JUHUL, KUI leevendusmeetmed on kasutusele võetud. Kui tooraine tarnija on GI tarnijate nimekirjas, on ta tõestanud, et peab dokumentatsiooni puidu päritolu kohta kogu tarneahela jooksul, alates raiealast kuni biomassi tootjani. Ta rakendab VEP riskide vähendamise meetodeid kogu tarneahela jooksul ja omab nende kohta tõendeid. Tarnijate nimekirjas olevaid ettevõtteid on kas juba auditeeritud või nad on andnud nõusoleku auditi läbiviimiseks vähemalt korra 12 kuu jooksul. GI tarnijate nimekirja uuendatakse iga 3 kuu tagant ning kirjas olevatelt/heakskiidetud tarnijatelt pärit tooraine on madala riskifactoriga ja vastavuses SBP-ga.

Käesoleva SBE peamiseks tugevuseks on asjaolu, et see katab kogu tarneahela kuni raiealani. See võimaldab erinevaid lähenemisi ning aktsepteerib erinevaid tõendeid vähemalt niikaua, kuni määratletud risk on minimeeritud. Ainuke võimalik nõrk koht on see, et teoorias võib tarnija dokumentatsiooni võltsida nõuete vastamise eesmärgil, kuni audit temani jõuab. See on ennekulmatu ning sellest kasu saamine on võimatu, kuid teoorias on saab tarnija nii tegutseda.

5 Tarnebaasi päritolukontrolli protsess

SBE ulatus määrati vastavalt Graanul Invest AS Imavere tehase tooraine profiilile. Esmane tarnijate nimekiri koostati pärast olemasolevate kontrollitud tooraine tarnijate ning SBP-le vastava materjalinõudluse hindamist. Tarnijaid informeeriti SBP-st ning VEP riskide vähendamise nõuetest. Tarnijaid, kes avaldasid valmisolekut võtta kasutusele VEP riskide vähendamise meetmed, nõustati lähemalt ning juhendati, kuidas VEP riskide vähendamise meetmeid rakendada ja dokumentatsiooni vormistada. Muutustest keeldunud tarnijad eemaldati GI tarnijate nimekirjast ning nad ei varusta enam Graanul Invest AS-i Imavere pelletitehast toorainega.

3 kuu möödudes paluti SBE-s osalevatel heakskiidetud tarnijatel kirjeldada, kuidas leevendusmeetmed on kaasatud sisemistesse tööprotsessidesse, sh millist tõendusmaterjali on nad valmis esitama ja kuidas nad alltarnijaid kontrollivad. Graanul Invest AS-i peakontor hindas tagasisidet ning vajadusel soovitas tarnijail läbi viia muudatusi või parendusi. Efektiivsete meetmete ja usaldusväärse tõestusmaterjaliga tarnijatega sõlmiti lepingu lisa, mis kohustas jätkata leevendusmeetmete kasutamist ning esitada tõendusmaterjali juhul, kui Graanul Invest AS seda soovib.

Graanul Invest AS korraldas seminari tarnijate täiendavaks koolitamiseks. Seminaril keskenduti VEP riskide vähendamise meetmetele ning tõenditele, mida tarnijail tuleb dokumenteerida. Seminaril osalemine oli uutele tarnijatele eeltingimuseks, et kvalifitseeruda GI tarnijate nimekirja. Seminarist võttis osa 57 esindajat 27st erinevast puidusektori ettevõttest.

Graanul Invest AS auditeerib kõiki SBE all kuuluvaid tarnijaid vähemalt iga 12 kuu järel. Auditite järjekord pole juhuslik - see alustab tarnijatest, kel on kontrollitud toorainet kõige suuremates kogustes. Kui erinevate tarnijate toorainete kogused on samaväärsed, auditeeritakse esimesena tarnijat, kellel on teisest (secondary) toorainet suuremas koguses.

Graanul Invest AS-i peakontor töötas välja SBE ja sellega seonduvad protsessid. Töögrupis osalesid tegevjuht, tootmisjuht, Imavere pelletitehase tootmisjuht, kvaliteedi- ja sertifitseerimissüsteemide juht, biomassi ostujuht ning metsasektori juht. Konsulteeriti tooraine tarnijate, naaberriikide pelletitehaste, metsaomanike, metsa ülestöötajate, sertifitseerimisasutuste ja SBP-ga.

6 Huvigruppide konsultatsioon

23.09.2016-23.10.2016 Toimus Graanul Invest AS Imavere tehase tarnebaasi aruande avalik konsultatsioon. Lisaks kodulehele saadeti tarnebaasi aruanne järgmistele huvigruppidele: Eesti Erametsaliit, Eesti Maaülikool, Eesti Taastuenergia Koda, Eesti Keskkonnaühenduste Koda, Eestimaa Looduse Fond, Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus, Eesti Roheline Liikumine, Erametsakeskus, Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit, FSC Eesti, PEFC Eesti.

Üksi osapool selles vahemikus kirjalikult küsimusi ega kommentaare ei esitanud.

Graanul Invest AS'i metsasektori juht osales Eesti FSC standardi töögrupis, kus temalt küsiti SBP vajalikkuse kohta. Metsasektori juht selgitas küsijatele põhjuseid miks ainult FSC sertitikaadist täna ei piisa. Põhjuseks KHG andmete kogumise standardi puudumine.

6.1 Vastus huvigruppide kommentaaridele

Ei laekunud kirjalikke küsimusi ega kommentaare.

7 Esmase riskihinnangu ülevaade

Ainus määratletud risk, mis tuvastati SBP poolt kinnitatud Eesti riskihinnangu käigus, oli indikaator 2.1.2: „metsamajandusest tulenevate võimalike riskide tuvastamine seoses metsa ja kõrge kaitseväärtusega aladega ning nende riskidega tegelemine“.

Lisainformatsiooni saamiseks vt punkti 4.3.

Tabel 1. Riskihinnangul põhinev ülevaade kõikidest indikaatoritest (enne SVP-d)

Indikaator	Esmane riskihinnang			Indikaator	Esmane riskihinnang		
	Määratletud	Madal	Määratlemata		Määratletud	Madal	Määratlemata
1.1.1		X		2.3.1		X	
1.1.2		X		2.3.2		X	
1.1.3		X		2.3.3		X	
1.2.1		X		2.4.1		X	
1.3.1		X		2.4.2		X	
1.4.1		X		2.4.3		X	
1.5.1		X		2.5.1		X	
1.6.1		X		2.5.2		X	
2.1.1		X		2.6.1		X	
2.1.2			X	2.7.1		X	
2.1.3		X		2.7.2		X	
2.2.1		X		2.7.3		X	
2.2.2		X		2.7.4		X	
2.2.3		X		2.7.5		X	
2.2.4		X		2.8.1		X	
2.2.5		X		2.9.1		X	
2.2.6		X		2.9.2		X	
2.2.7		X		2.10.1		X	
2.2.8		X					
2.2.9		X					

8 Tarnijate kinnitamise programm

8.1 Tarnijate kinnitamise programmi kirjeldus

Graanul Invest AS Imavere tehas ei viinud läbi SBP standardis 2 määratletud tarnijate kinnitamise programmi. Varem juba rakendatud leevendusmeetmetest tooraine tarneahelale piisab, et minimeerida käesolevas raportis kirjeldatud riski. Need leevendusmeetmed (mida lähemalt tutvustatakse 9. peatükis) töötati spetsiaalselt välja piirkondlikus riskihinnangus esiletoodud ohuala ehk „määratletud riski“ käsitlemiseks (indikaator 2.1.2). Meetmed on samuti tunnustatud sisemiste FSC ja PEFC protseduuridena. Vähendades ainukest „määratletud“ riski seoses toorainega, võib Graanul Invest AS järeldada, et Imavere tehasesse jõudev tooraine on madala riskifaktoriga ja seega vastab SBP-le. Tarnijate kinnitamise programmi võib juurutada, kui SBE ulatub üle Eesti piiride või Eesti riskihinnangut muudetakse.

8.2 Väliaudit

N/A

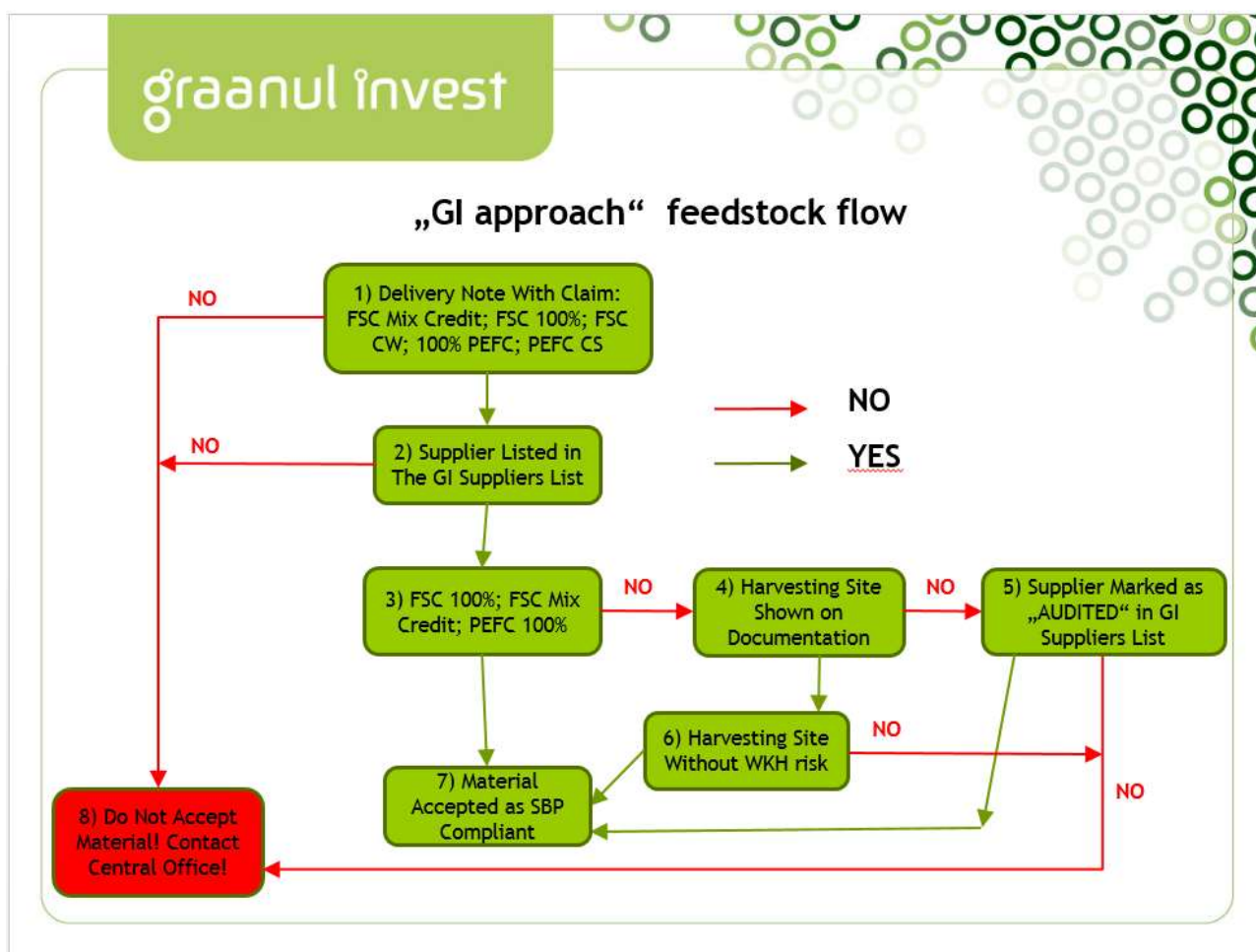
8.3 Järeldused tarnijate kinnitamise programmist

N/A

9 Leevendusmeetmed

9.1 Leevendusmeetmed

Allpool on lahti seletatud tooraine voo kogutsükkel Graanul Invest AS-i otsete ja kaudsete leevendusmeetmete läbi (GI meetmed).

- 1) Igal tooraine saadetisel peab olema saateleht tooraine tüübi, kaalu/mahu, sertifikaadi väite ja koodiga. Vorm ja sisu peavad vastama FSC ning PEFC standarditele. Pelletitehase personal kontrollib seda enne saadetise lubamist läbi värava.
- 2) GI tarnijate loetelu koosneb peakontori poolt heaks kiidetud ettevõtetest, millel on luba saata toorainet Imavere pelletitehasesse. Nimekirja uuendatakse iga 3 kuu tagant ja tarnijad kvalifitseeruvad ainult siis, kui:
 - a. Neil on kehtiv sertifikaat, mis on nähtav ka sertifikaatide veebipõhises andmebaasis.
 - b. Sertifikaat hõlmab nende poolt tarnitavaid tooraine tüüpe/katagooriaid.
 - c. Nad tarnivad kontrollitud materjali, mis pärineb Eesti riigist - on SBE piires.
 - d. Nad on väljendanud valmisolekut leevendusmeetmete rakendamiseks ning tõendite esitamiseks.

e. Nad on sõlminud Graanul Invest AS-iga lepingu, mis sisaldab lisa VEP riskileevendusmeetmete kohta.

f. Juhul, kui tegemist pole lepingulise tarnijaga, peavad nad olema saanud juhised VEP riskileevendusmeetmete kohta Graanul Invest AS-ilt.

g. Nad peavad olema osalenud Graanul Invest AS-i tarnijate koolitusseminaril (registreerumine peab olema dokumenteeritud).

Kui tarnija ei vasta kas „d“, „e“, „f“ või „g“ tingimusele, kvalifitseerub ta GI tarnijate hulka ainult siis, kui Graanul Invest AS-i peakontor on ettevõtet auditeerinud ja heaks kiitnud. Tingimuste „a“, „b“ ja „c“ puhul kehtib nulltolerants ning nendele mittevastavuse korral diskvalifitseeritakse tarnija automaatselt.

- 3) Kui tooraine on metsamajanduse sertifikaadiga, on see vastavuses SBP-ga. Tunnustatud sertifitseerimisnõuded on FSC 100%, FSC Mix Credit või 100% PEFC sertifitseeritud materjal.
- 4) Kui tooraine on kontrollitud (controlled feedstock), peab raieala informatsioon olema dokumenteeritud. Kontrollitud toorainet määratletakse kui toorainet mis on „FSC kontrollitud puidu“ ja „PEFC kontrollitud päritolu“ sertifitseerimisväitega.
- 5) Kui kontrollitud tooraine saatelehel pole informatsiooni raieala kohta, võib toorainet vastu võtta ainult siis, kui Graanul Invest AS-i peakontor on tarnija auditeerinud ning heaks kiitnud. Tarnijate nimekirjas märgitakse heakskiidetud tarnijad märkega „AUDITEERITUD“. Selline variant eksisteerib, kuna mõnedel tooraine tarnijatel on VEP riskileevendusmeetmed paigas, kuid nad ei eralda erineva päritoluga materjali oma klientide jaoks. Seetõttu on tegemist madala riskiga, kuid täpne raiekoht pole konkreetse veosega seotud. Süsteem on aktsepteeritav, kuid seda tuleb kõigepealt auditeerida.
- 6) Kui kontrollitud tooraine dokumentatsioon sisaldab informatsiooni raieala kohta, kontrollib Imavere pelletitehase personal seda Keskkonaagentuuri VEP andmebaasist või metsaregistri VEP kaardilt. Kui raiealal puudub VEP-i risk, võib materjali pidada SBP-ga vastavuses olevaks.
- 7) SBP-le vastav materjal lubatakse pelletitehase territooriumile ning seda ladustatakse vastavalt laoplaanile. Standardile vastav materjal dokumenteeritakse selle kvaliteedi- ja säästlikkuse omaduste põhjal.
- 8) Ükskõik mis põhjusel tooraine tagasi lükatakse, peab pelletitehas juhtumi fikseerima ning peakontorile teavitama. Iga juhtum vaadatakse eraldi läbi ja võetakse kasutusele meetmed vältimaks sarnaste juhtumite ilmnemist tulevikus.

9.2 Seire ja tulemused

Tänaseks on süsteem hästi rakendunud ja kõik veosed vastavad SBP ja SBE nõuetele.

Graanul Invest AS on auditeerinud kõiki SBE ulatusse kuuluvaid tarnijaid ja pole avastanud ei rikkumisi ega puuduseid.

Vahemikus 1.10.2018-30.09.2019 ei ole VEP riskiga materjal sisenenud pelletitehasesse. On olnud ca 7 juhtumit, kus Metsaportaalis on olnud VEPi vaste katastri tasemel, aga edasise uurimise käigus on selgunud, et raiutud eraldis ei ole kattuvuses VEP alaga.

10 Detailne indikaatorite ülevaade

Detailne ülevaade iga indikaatori kohta on esitatud 22.04.2016. a. välja antud SBP poolt kinnitatud Eesti riskihinnangus ja on kättesaadav järgmisel aadressil:

<https://sbp-cert.org/documents/risk-assessments/estonia>

11 Raporti arvustus

11.1 Pädeva isiku arvustus

Käesolev raport on läbi vaadatud Graanul Invest AS-i peakontori juhtkonna poolt: tegevjuht, kvaliteedi- ja sertifitseerimissüsteemide juht, biomassi ostujuht ning metsasektori juht.

SBR avalikustatakse kõikidele huvigruppidele ning huvi või mure korral on võimalik saada tagasisidet.

22.12.2016 andis Graanul Invest AS Imavere Tehase Tarnebaasi Raportile oma arvustuse Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liidu esindaja Henrik Välja.

11.2 Avalik konsultatsioon ja täiendavad arvustused

23.09.2016-23.10.2016 toimus Graanul Invest AS Imavere tehase tarnebaasi aruande avalik konsultatsioon. Lisaks kodulehele saadeti tarnebaasi aruanne järgmistele huvigruppidele: Eesti Erametsaliit, Eesti Maaülikool, Eesti Taastuenergia Koda, Eesti Keskkonnaühenduste Koda, Eestimaa Looduse Fond, Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus, Eesti Roheline Liikumine, Erametsakeskus, Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit, FSC Eesti, PEFC Eesti.

Üksi osapool selles vahemikus kirjalikult küsimusi ega kommentaare ei esitanud.

Graanul Invest AS'i metsasektori juht osales Eesti FSC standardi töögrupis, kus temalt küsiti SBP vajalikkuse kohta. Metsasektori juht selgitas küsijatele põhjuseid miks ainult FSC sertitikaadist täna ei piisa. Põhjuseks KHG andmete kogumise standardi puudumine.

22.12.2016 andis Graanul Invest AS Imavere Tehase Tarnebaasi Raportile oma arvustuse Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liidu esindaja Henrik Välja.

12 Raporti kinnitamine

Approval of Supply Base Report by senior management			
Report Prepared by:	Mihkel Jugaste 	Head of Quality and Certification Systems	26.11.2019
	Name	Title	Date
The undersigned persons confirm that I/we are members of the organisation's senior management and do hereby affirm that the contents of this evaluation report were duly acknowledged by senior management as being accurate prior to approval and finalisation of the report.			
Report approved by:	Raul Kirjanen 	CEO	26.11.2019
	Name	Title	Date

13 Uuendused

Märkus: uuendused tuleks esitada dokumendi lisana, kas eraldi avaldatuna või esialgse avaliku kokkuvõtva raporti lisana.

13.1 Olulised muutused tarnebaasis

2.2 Muudatused tooraine sordimentide jaotuses

2.5 Muudatused tarnebaasi kvantifitseerimises

13.2 Eelnevate leevendusmeetmete efektiivsus

Graanul Invest on leidnud, et praegused leevendusmeetmed on piisavad ja jätkab ilma muudatusteta.

13.3 Uued riskihinnangud ja leevendusmeetmed

NA

13.4 Tooraine reaalsed vood eelneva 12 kuu vältel

Aruanne sisaldab tegelikke numbreid, sest koostatakse kohe kui võrdlusperiood lõpeb.

13.5 Järgneva 12 kuu prognoositavad tooraine vood

g. Tooraine kogumaht: > 1 000 000

h. Esmase tooraine maht: > 1 000 000 m³

i. Esmase tooraine loend (g),

Alajaotused vastavalt SBP poolt tunnustatud metsamajanduskeemidele:

- Sertifitseeritud vastavalt SBP poolt tunnustatud metsamajanduskeemidele (60%)

- Mitte sertifitseeritud vastavalt SBP poolt tunnustatud metsamajanduskeemidele (40% FSC CW, PEFC CS)

m. Teisese tooraine maht: 400 000 – 600 000 m³

n. Kolmanda astme tooraine maht: 0 – 200 000 m³.